

SZKOŁA GŁÓWNA GOSPODARSTWA WIEJSKIEGO W WARSZAWIE UNIwersytet OTWARTY

PROGRAM KURSU DO MATURY – MATEMATYKA ROZSZERZONA

Symbole matematyczne. Zbiór liczb rzeczywistych i jego podzbiory. Działania na zbiorach – suma, iloczyn i różnica zbiorów. Dopelnienie zbioru. Definicja wartości bezwzględnej liczby rzeczywistej. Własności modułu i ich zastosowania w rozwiązywaniu równań i nierówności. Ułamki dziesiętne okresowe i ich zamiana na ułamki zwykłe. Dowodzenie w zbiorze liczb rzeczywistych z zastosowaniem wzorów skróconego mnożenia.

Funkcja i jej wykres. Podstawowe pojęcia dotyczące funkcji: dziedziną funkcji, zbiór wartości funkcji, miejsce zerowe funkcji, funkcja dodatnia, ujemna, funkcja rosnąca, malejąca, stała, największa i najmniejsza wartość funkcji. Wykorzystanie przekształceń geometrycznych do sporządzania wykresów funkcji. Funkcja liniowa, jej wykres i własności. Warunek równoległości i prostokątności prostych w postaci kierunkowej. Zastosowania funkcji liniowej: funkcja przedziałami liniowa, równanie liniowe z parametrem, zbiory punktów w prostokątnym układzie współrzędnych.

Funkcja kwadratowa – wykres i własności. Postać kanoniczna i iloczynowy trójmianu kwadratowego. Równania i nierówności kwadratowe z parametrem. Wzory Viete'a i ich zastosowanie w równaniach kwadratowych z parametrem. Wartość największa i najmniejsza funkcji kwadratowej w przedziale domkniętym. Zadania optymalizacyjne z zastosowaniem funkcji kwadratowej.

Definicja wielomianu i jego stopnia. Wielomian zerowy. Równość dwóch wielomianów. Twierdzenie Bezout i wniosek o reszcie. Rozwiązywanie równań wielomianowych – rozkład wielomianu na czynniki oraz zastosowanie twierdzenia o wymiernych pierwiastkach wielomianu. Graficzna metoda rozwiązywania nierówności wielomianowych. Funkcja

SZKOŁA GŁÓWNA GOSPODARSTWA WIEJSKIEGO W WARSZAWIE UNIWERSYTET OTWARTY

wymierna i jej dziedzina. Równania i nierówności wymierne. Funkcja homograficzna i jej wykres.

Definicja ciągu liczbowego. Wyraz ogólny ciągu i ciąg określony rekurencyjnie. Ciąg malejący i rosnący. Badanie monotoniczności ciągu. Granica ciągu. Ciągi rozbieżne do.

Ciąg arytmetyczny. Wzór na n -ty wyraz i sumę n początkowych wyrazów w ciągu arytmetycznym.

Ciąg geometryczny. Wzór na n -ty wyraz i sumę n początkowych wyrazów w ciągu geometrycznym. Ciąg arytmetyczny i geometryczny w zadaniach.

Związki między funkcjami trygonometrycznymi i ich zastosowanie w dowodzeniu tożsamości. Najważniejsze wzory redukcyjne. Wzory na funkcje trygonometryczne sumy i różnicy kątów. Wzory na sumę i różnicę funkcji trygonometrycznych. Wykresy i własności funkcji trygonometrycznych. Równania trygonometryczne. Elementarne nierówności trygonometryczne. Parametr w równaniach trygonometrycznych.

Potęga o wykładniku naturalnym, całkowitym i wymiernym. Twierdzenia o działaniach na potęgach. Zaokrąglenie liczby. Przybliżenie z niedomiarem i nadmiarem. Błąd bezwzględny i względny przybliżenia. Definicja, wykres i własności funkcji wykładniczej. Pojęcie logarytmu. Funkcja logarymiczna – wykres i własności. Prawa działań na logarytmach.

Twierdzenie o kącie wpisanym i środkowym w okręgu. Wnioski. Długość łuku. Pole wycinka koła.

SZKOŁA GŁÓWNA GOSPODARSTWA WIEJSKIEGO W WARSZAWIE UNIwersytet OTWARTY

Twierdzenie o odcinkach siecznej i stycznej okręgu. Cechy przystawania i podobieństwa trójkątów. Skala podobieństwa i stosunek pól figur podobnych. Twierdzenie Pitagorasa i zastosowanie funkcji trygonometrycznych w trójkącie prostokątnym. Twierdzenie o dwusiecznej kąta wewnętrznego w trójkącie. Twierdzenia o czworokącie opisanym na okręgu i wpisanym w okrąg. Nierówność trójkąta w zadaniach

Twierdzenie sinusów i cosinusów. Wielokąt wypukły – suma miar kątów wielokąta i liczba jego przekątnych. Ciąg arytmetyczny i geometryczny w planimetrii. Zadania optymalizacyjne w planimetrii

Wektory w ujęciu syntetycznym i w układzie współrzędnych: dodawanie, odejmowanie i mnożenie wektorów przez liczbę, współrzędne wektora i jego długość, działania na wektorach, równoległość i prostopadłość wektorów. Współrzędne środka odcinka. Równanie prostej w postaci ogólnej: warunek równoległości i prostopadłości dwóch prostych, wzór na odległość punktu od prostej.

Równanie okręgu: wzajemne położenie prostej i okręgu, ćwiczenia z zastosowaniem równania prostej i okręgu.

Wzajemne położenie dwóch okręgów. Jednokładność i podobieństwo. Równania, układy równań i nierówności oraz ich interpretacja geometryczna. Zagadnienia optymalizacyjne. Koło w układzie współrzędnych.

Aksjomaty geometrii w przestrzeni. Wzajemne położenie prostych i płaszczyzn w przestrzeni. Kąt między prostą i płaszczyzną. Kąt dwuścienny i jego miara. Prosta prostopadła do płaszczyzny. Twierdzenie o trzech prostych prostopadłych. Klasyfikacja brył. Zaznaczanie kątów w bryłach. Obliczanie pól powierzchni i objętości brył.

SZKOŁA GŁÓWNA GOSPODARSTWA WIEJSKIEGO W WARSZAWIE UNIWERSYTET OTWARTY

Przekroje brył płaszczyznami. Bryły obrotowe. Bryła wpisana w bryłę. Działania na procentach i elementy statystyki opisowej: zbieranie, prezentowanie i interpretacja danych na diagramach, częstość i wartości średnie, miary rozproszenia.

Granica funkcji w punkcie. Granice jednostronne funkcji w punkcie. Asymptoty wykresu funkcji. Pochodna funkcji w punkcie i w zbiorze. Styczna do wykresu funkcji różniczkowalnej. Przedziały monotoniczności funkcji i ekstrema lokalne wyznaczone z zastosowaniem pochodnej.

Zadania optymalizacje z wykorzystaniem pochodnej funkcji. Działania na procentach. Elementy statystyki opisowej: częstość, prezentacja danych na diagramach, wartości średnie, wariancja i odchylenie standardowe.

Pojęcie silni i symbolu Newtona. Twierdzenie o mnożeniu. Elementy kombinatoryki: permutacje zbioru n – elementowego, k - wyrazowe wariacje bez powtórzeń zbioru n – elementowego, k – wyrazowe wariacje z powtórzeniami zbioru n – elementowego, k – elementowe kombinacje zbioru n – elementowego. Rozwiązywanie zadań z kombinatoryki prowadzących do równań i nierówności. Zdarzenie elementarne. Zdarzenie losowe. Algebra zdarzeń.

Klasyczna definicja prawdopodobieństwa. Zastosowanie własności prawdopodobieństwa. Prawdopodobieństwo warunkowe. Prawdopodobieństwo całkowite.